

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจดังกล่าวเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการที่จะฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศให้กลับคืน โดยเร็ว จึงมุ่งเน้นสนับสนุนและส่งเสริมการส่งออกซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศ แล้วยังมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและการจ้างแรงงาน ตลอดจนการลงทุนในด้านการค้า อุตสาหกรรม ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบให้แก่ธุรกิจส่งออกจึงได้มีการมาตรการสนับสนุนทางด้านภาษีอากร เช่น การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราศูนย์ เพื่อให้สินค้าปลอดจากภาระภาษีในประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้

การค้าชายแดนเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการส่งออก ซึ่งเป็นการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกัน โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับ 2 ประเทศ คือ พม่า และลาว พร้อมทั้งยังสามารถติดต่อกับจีน (ตอนใต้) โดยผ่านทางแม่น้ำโขง การส่งออกสินค้าจะทำโดยผ่านด่านศุลกากรจำนวน 3 ด่าน คือ ด่านศุลกากรแม่สาย ด่านศุลกากรเชียงแสน และด่านศุลกากรเชียงของ ซึ่งในปี 2542 มีมูลค่าการส่งออก 2,818.60 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2541 จำนวน 217.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.36¹

เนื่องจากการส่งออกเป็นธุรกิจที่สลับซับซ้อน ต้องการความละเอียด ความรวดเร็ว ดังนั้นผู้ประกอบการค้าชายแดนของไทยจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีปฏิบัติทางภาษีอากรที่ถูกต้องตามบทบัญญัติในการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทย เพราะภาษีอากรเป็นภาระ หรือค่าใช้จ่ายของธุรกิจที่ต้องปฏิบัติและชำระให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายภาษีอากรแต่ละประเภท มิฉะนั้นอาจทำให้เกิดภาระภาษีจากการประเมินของเจ้าพนักงานทั้งทางแพ่งและทางอาญา ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถ

¹ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเชียงราย ข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542

ควบคุมได้ และเป็นต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ทำให้ผู้ศึกษาเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาภาษีที่เกิดขึ้นของผู้ประกอบการที่ทำการส่งออกสินค้าทางชายแดนด้านจังหวัด เชียงราย เพื่อนำผลวิเคราะห์มาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัญหาภาษีที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการส่งออกสินค้าทางชายแดนด้านจังหวัด เชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัญหาภาษีที่เกิดขึ้นจากการส่งออกสินค้าทางด้านชายแดนจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อให้ได้ข้อมูลไว้เป็นแนวทางในการแก้ไข และป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

นิยามศัพท์

ภาษี หมายถึง ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้นิติบุคคล

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบการส่งออก

การค้าชายแดน หมายถึง การค้าที่เกิดขึ้นของผู้ประกอบการส่งออกที่มีสถานประกอบการ อยู่ในจังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน ที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นการค้าที่ถูกกฎหมาย โดยผ่านพิธีการทางศุลกากร จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านศุลกากรแม่สาย ด้านศุลกากรเชียงแสน และ ด้านศุลกากรเชียงของ